

Modern ausztrál költészet, 5.

Philip Hodgins versei
Turczi István fordításában

A madarak

*Hajnali öt felé járt,
és a madarak már rázendítettek.
Úgy hangzott, mint amikor a rádión
forगतod az állomás keresőt.*

*Nagyon rossz az, ahogy van –
régen mindig jól aludtam,
és álmodtam és hiányzott a vidéki élet,
és sohasem láttam meg a napfelkeltét.*

*De mióta én kaptam az egyetlen szerepet
a rák című darab dialógusában,
milliószor hallottam már madarakat,
és rengetegszer láttam feljönni a napot.*

*A haláljelenetet próbálom minden éjjel,
de még nem vagyok kész a befejező résszel.*

The Birds

*The time is nearly five a.m.
and all the birds are on the go.
They sound just like the frequencies
of many twiddled radios.
It's really bad the way it's gone –*

*I always used to sleep okay
and dream and miss the rural life
and never see the break of day.
But since I got the only part
in cancer's scripted dialogue
I've heard those birds a million times
and seen the sun come up a lot.
I've been rehearsing death each night,
and still I haven't got it right.*

Álmatlanság

*A szoba most nem forog velem.
A sötétben valami, ami olyan méretű, mint a halál,
épp eltűnik a szemem elől.
A ház más pontjaiból
elkoptatott kis zajok
lassítják a félelem csöndes alvadását.*

*Megfordulva mindent elfogadok.
Nincs visszaút
a test tovatűnő harmóniájához.
A lázcsökkenés rövid haladék,
Kialtozni kár. Ki hallaná meg
az angyalok hadából?*

*Rilke, rólad hamar lemondtak
mint ideális betegségben szenvedőről.
Durva érzéketlenség, de orvosaid ez egyszer eltalálták.
A kór gyökerei elmédben vannak
és az elégiáidban.
Az angyalok,
szörnyű germán részvétlenségükkel
halomba rakva állnak a könyvespolcokon.*

*Alakjuk meghittebb ma már.
A félelem megváltoztatta színüket,
és a függönyszárnyak mögül
a bezúduló reggeli nap fénye lágyan szétterül.*

Insomnia

*The room is not spinning.
In darkness something the size of death
is just out of focus.
From other places of the house
well-worn little noises
colour the quiet stasis of fear.
Turning over I accept everything.
There is no going back
to the body's evanescent harmony.
Remission is not respite
and it's not worth crying out. Who
among the angelic orders would listen?
Rilke, you were written off
as one whose sickness was a mental thing.
With callous ignorance your doctors got it right.
The origins of this disease are in the mind,
and in your elegies.
The angels,
terrible in their German sensibilities,
are stacked and standing on the bookshelves.
Their shapes are more familiar now.
Fear has changed its colours
and from behind the slab of curtain
an outbreak of daylight is spreading.*

Katarzis

Ahogy felemeltem ezt a köteg szénát, gyermekkorom apró gyilkosságai, éreztem, a visszafordíthatatlan halálon túl még mindig cinkosan kísértének. Anyám majomszeretete és praktikai egyszerűiben szertefoszlottak, amint eljött az etetés ideje. Hetet számoltam meg. Ahogy egyenként kiemeltem őket a szénaboglya labirintusából, puhán mozgolódní kezdtek. Belekapaszkodtak a pulóverembe, akár a rózsák. A kocsiszín mögött egy dézsába nyomtam a fejüket, és figyeltem, amint a kis buborékok bénító küzdelemben menekülni próbálnak. Két percig, ha tartott. Amikor felbuktak a víz színére, hidegek és véznák voltak. Betettem őket egy zsákba, behajítottam a védőgát zuhatagába, és néztem, ahogy elsüllyednek. Ma feljöttek a felszínre.

Catharsis

Beyond incorrigible death, childhood's small killings are still blinking up at me as I hoisted the tale of hay. All a tabby mother's love and cunning were undone by the necessity of feeding out. I counted seven. Their softness began to stir as I took them away from the haystack's labyrinth. They caught on my jumper like roses. Behind the machinery shed I plunged their new warmth into a bucket and watched tiny bubbles escape from the paralysed struggle. Two minutes expired. They came out cold and bony. I put them in a sack and threw it in the dam and watched it sink. Today it floated to the surface.

Az utolsó lista

*Annyi bizonytalanság van ebben.
A véresejtek ugyan felrúgnak minden szabályt,
de engedek, hadd körmöljek egy sírfeliratot.
A listámon csak két szó maradt: fájdalom és halál.*

*A kórházban a folyosó másik oldalán
volt egy férfi, ugyanazzal a betegséggel.
Mivel a véresejtjei pusztulása felgyorsult,
láthattam, rövidesen mivé leszek.*

*Az éjeket és nappalokat ágy-óceánon töltötte,
s bár öntudatlan volt, néha nyögdécselt.
Két szót tudott kimondani: fájdalom és halál.
Tőle ered az én utolsó listám.*

*A fájdalom egyszerűvé teszi az életemet,
a halál elveszi tőlem mindazt, ami nem volt az enyém.*

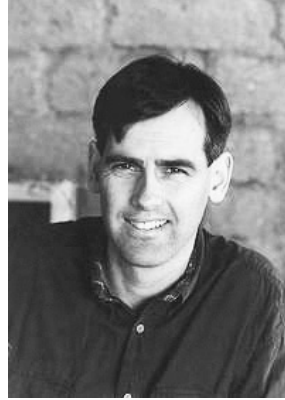
The Shortlist

*There is so much uncertainty in this.
Not only do my cells break all the rules –
they leave me scratching for an epitaph.
I've made a shortlist out of pain and death.
In hospital there was a man across
the corridor who had the same disease.
Because his blood had shifted to acute
I had a view of what I would become.
He lived his days and nights at sea in bed
and though he was unconscious, he could groan.
The words he knew by heart were pain and death.*

*That's where my shortlist had its origins.
The pain will make my life a simple thing,
and death will take the things I didn't own.*

PHILIP HODGINS
(1959–1995)

A leküzdhetetlen, halálos betegséggel harcoló ember kreatív felülemelkedésének szinte egyedülálló példája az ő írásművészete, a legújabb ausztrál líra *memento morija*. Egy tejjgazdaságban nőtt fel, a Victoria állambeli Kattandra West vidékén. A középiskola után Melbourne-be költözött, ahol a

könyvkiadásban kezdett el dolgozni. Versvilágának megértéséhez az 1983-as év a kulcs; orvosai súlyos, előrehaladott leukémiát állapítottak meg nála, és három évet jósoltak. Az akkor huszonnégy éves fiatalember a következő tizenkét esztendőben öt verseskötetet és egy blank versben megírt regényt jelentetett meg. Janes Shaw írónővel kötött házasságából két leánya született. Az embertelen küzdelmet az elhatalmasodó kórral harminchat évesen, 1995. augusztus 18-án adta fel. Válogatott versei posztumusz kötetként jelentek meg 1996-ban, a jóbarát, Alex Skovron válogatásában.

A végére egy személyes megjegyzés: 1995 kora nyarán még a Márvány utcai lakásomban csöngött egy éjjel a telefonom. Philip Hodgins keresett. Elmondta, hogy nagyon beteg, nincs reális esélye a túlélésre, és csak azért telefonál, hogy megköszönje nekem, hogy magyarul is megjelenhetnek a versei. A következő telefont még ugyanannak a nyárnak a végén kedves barátomtól, a Melbourne-ben élő Judith Buckrich ausztrál írónőtől kaptam. Hodgins halálhírét közölte velem. Rajta voltam azon a listán, amelyben a barátaitól, pályatársaitól búcsúzott. (Turczy István)